



EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus OKTOOBER 2019

Tervitus Loviisast!

Agricola soome kogudus on tegutsenud siin Loviisas nüüd juba kaheksa kuud.

Kui kogudust võrrelda väikese inimesega võiks arvata, et laps õpib juba roomama ja püsti tõusma Nii algusest pole uuel kogudusel siiski olnud vaja areneda, kuna palju tuttavat on toimunud kogudustes. Uue õppimisega ühenduses oleme siiski pidanud tegema palju tööd.

Koguduse missioon on võetud kokku sõnades: „**Jumala armastus. Kõikidele küladele. Praeguses hetkes.**“ See ülesanne peegeldab koguduse olemust. Oleme pindalalt kõige suurem kogudus Helsingi piiskopkonnas. Muutuvas ajas on tähtis sõnastada usu olemus tänapäevases keeles.

Kui mitmed muudatused on juba toimunud, siis üks muudatus on lähitulevikus ees. Olen siirdumas emerituuri koguduse õpetaja ametist. Viimase jutluse Loviisa kirikus pean esimesel advendil. Muudatus tähendab mulle isiklikult palju aga muudatus toimub ka koguduse elus. Kes on uus kirikuõpetaja, ei ole veel teada, taotlusi saab esitada alates septembri lõpust.

Tahan südamest tänada sõpruse eest, mida olen haapsallaste poolt võinud saada. Külaskäigud ühelt ja teiselt poolt on olnud väga soojad. Kristlaste osadus on väga sügav. Eriti tunnetame seda kui ületame maade vahelise piiri. Oleme sama Jumala lapsed, kuigi elame erinevates kultuurides.

Usuosadus Haapsaluga jätkub endisel viisil.

Hea Jumala õnnistust soovides

Seppo Apajalahti
Agricola soome koguduse õpetaja

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA OKTOOBRI

2. – 6. oktoober – koguduse delegatsioon on sõpruskoguduses Rendsburgis.

R, 4. oktoober kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

L, 5. oktoober kl 16 Piibel kõõgis. Teema: Jumal kutsub Moosese (Jaanimaja).

P, 6. oktoober kl 11 - 17. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Teema: Jeesus annab elu. Teenivad kaplan Tuuli Raamat ja Kalle Jätsa. (Toomkirik).

T, 8. oktoober kl 18.30 toomkooori proov – hooaja avamine (Jaanisaal).

R, 11. oktoober kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13.30 –** Teetund. Hooaja avamine (Jaanisaal).

Kl 17.30 segakooori proov. (Jaanisaal).

P, 13. oktoober kl 11 - Lõikustänupüha jumalateenistus armulauaga. Lastekirik. Teema: Igapäevane leib. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves. Organist Lia Salumäe, laulab koguduse segakoor (Toomkirik).

T, 15. oktoober kl 18.30 toomkooori proov (Jaanisaal).

K, 16. oktoober kl 18.30 orelikontsert. Esineb Anna Strezeva Moldaaviast. Sissepääs annetusega (Toomkirik).

N, 17. oktoober kl 17.30 kogudusekooli 10. tund: Püha Vaim — Kiriku sünnitaja ja kandja (Jaanimaja).

R, 18. oktoober kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 20. oktoober kl 9.30 leerikursuse algus. kl 11 - 19. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Teema: Suurim käsk. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa. Organist Lia Salumäe (Toomkirik). **kl 13 jumalateenistus armulauaga** De la Gardie hooldekodus. **kl 15.30 –** segakooori proov (Jaanisaal).

T, 22. oktoober kl 18.30 toomkooori proov (Jaanisaal).

R, 25. oktoober kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13.30 –** Teetund (Jaanisaal).

P, 27. oktoober kl 11 - 20. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga.

Misjonipüha. Lastekirik. Koguduse nõukogu koosolek. Teema: Usk ja uskmatus. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves. Organist Lia Salumäe (Toomkirik).

T, 29. oktoober kl 18.30 toomkooori proov (Jaanisaal).

N, 31. oktoober kl 17.30 kogudusekooli 11. tund: Ristimine — Jumala and ja tee algus (Jaanimaja).

TERE TULEMAST LEERIKOOLI!

Hea kaasteeline! Kutsun sind jagama seda infot. Algab taas uus leerikursus.

Meie leerikursus on arutleva loomuga ja annab võimaluse osalejatele kuuldu üle oma mõtteid vahetada ning analüüsida. Leeritundides käsitleme ristiusule olulisi teemasid. Mis on üldse usk ja keda/mida uskuda? Kes on Jumal ja kas Tema juhib inimese elu? Miks inimene peaks olema ristitud? Milline tähendus on inimese jaoks kirikul ja armulaual? Miks on maailmas kurjus ja kannatused? Kuidas elada õigesti ja hästi? Mis saab peale surma? jms.

Leerikoolis saad teada, mida kristlased usuvad ja kes nad üldse on. Sageli on kristlaste kohta erinevaid eelarvamusi ja väljakujunenud stereotüüpe ning need ajavad inimesi segadusse. Leerikoolis püüamegi arutleda ja õppida, mida kirikus usutakse. Püüame leida vastuseid küsimustele, mis on seotud Jumalaga, Jeesuse Kristusega ja Püha Vaimuga.

Leerikooli oled oodatud alates 15. eluaastast. Viimastel aastatel on olnud leerilaste vanus 20-40 vahel. Oodatud on kõik huvilised. Leerikooli tulles sa ei pea olema ristitud. Ristimine toimub leerikooli ajal mõnel pühapäeval enne või pärast jumalateenistust.

Leerikursus kestab umbes kolm kuud. Kokku saame 7-8 korral ning leeritunni pikkus on 1,5 tundi.

Leerikool algab pühapäeval 20. oktoobril kell 9.30 Jaanimajas, aadressil Kooli 6.

Leerikursuse tasu on 70 €. Informatsioon ja registreerimine aadressil haapsalu@eelk.ee

Kursust juhivad piiskop Tiit Salumäe ja õpetaja Kristo Hüdsi.

Kohtumiseni leerikoolis!

Õpetaja Kristo Hüdsi

KOGUDUSE MUUSIKATÖÖ.

Pikk ja kosutav suvepuhkus on lõppenud ja taas alustavad koguduse koorid uut hooaega. Ootame oma peresse ka uusi lauljaid. Kui sa armastad laulda ja tahad liituda koguduse toomkooriga, siis oled oodatud igal teisipäeval kell 18.30 – 20.30 lauluproovi. Kui tahad liituda segakooriga oled oodatud reedel kell 17.30-19.30 lauluproovi. Oma soovist anna palun eelnevalt teada Lia Salumäele tel. 53039835 või Sirje Kaasikule tel- 56453472. Ka väikestele lauluhuvilistele pakume võimalust tulla laste ansamblisse. Ring on neljapäeviti kaks korda kuus. Soovist teatada Sirje Kaasikule.

Lia Salumäe
Koguduse muusikatöö juhataja

KOGUDUSE SEPTEMBRIKUU JUHATUSE KOOSOLEK.

Reedel 13. septembril kell 18 sai taas koguduse juhatus kokku. Piiskop Tiit Salumäe pidas alguspalve ning seejärel vaadati üle eelmise koosoleku protokoll.

Vaadati läbi ja kiideti heaks taotlused ja lepingud. Linnavalitsus rahuldab kogudus taotluse toomkirikusse uue fotonäituse valmistamiseks ja Saksamaa muusikute transpordi kulude katteks. Võeti teadmiseks rendileping EELK Perekeskusega Ehte tänava majas ruumi üürimiseks 2021. aastani. Kohvik Hoov on avaldanud soovi jätkata rendilepingut, juhatus otsustas nendega teha lepingu aastaks.

Koguduse majanduslik olukord on suvekuudel paranenud. Haapsalu piiskopilinnuse külastajad on olnud head annetajad. Liikmemaksud palub juhatus koguduse liikmetel tasuda regulaarselt ja teha selleks püsikorraldus pangas. Kogudusele tehtud annetus arvestatakse annetaja tulumaksu soodustusena.

Informatsiooni ja kohapeal algatatud asjade osas olid arutluse all järgmised teemad:

Suvel toimunud üritustel oli osavõtjate hulk väga hea.

Pastoraadi renoveerimine on käimas. Linnaarhitektiga on ehitus kooskõlastamisel. Vahetatakse vanad aknad, hoone saab uue laudise ja kiviosa uue krohvi.

Suhted SALMiga ei ole muutunud. Koostööleping on siiani sõlmimata. Ekskursioonigruppide külastused on kooskõlastamata ja on esinenud juhtumeid, kui jumalateenistuse ajal tuleb kirikusse ekskursioonigrupp ja segab oma liikumisega jumalateenistust. SALMiga koostöös tuleb paigaldada vastavad infotahvlid. Ekskursioonijuhtidele tuleb viia läbi vastav koolitus.

Elektritööd toomkirikus on veel käimas, sellest saab lugeda lähemalt Johannese Sõnumites.

Jaani kiriku oreli pult on hetkel renoveerimisel. Töid teostab Toomas Mäeväli.

Soovime jätkuvalt hoida Jaani kirikut teelistele avatuna ka järgmisel aastal.

Juhatus vaatab üle koguduse arengukava ja täiustab seda.

Järgmine juhatus koosolek toimub laupäeval 19. oktoobril 2019. Järgmine koguduse nõukogu algab jumalateenistusega toomkirikus 27. oktoobril kell 11 ja jätkub koosolekuga Jaani kirikus.

Juhatus koosolek lõppes KLPR lauluga 407 ning palvega.

Kristo Hüdsi
Abiõpetaja

PERELAAGER.

Septembri alguses, 6. kuni 8. septembril, toimus koguduse perelaager.

Reedel kell 17.30 alustasime selle aasta laagriga, mis oli pühendatud Haapsalu 740. aastapäevale.

Lapsi kogunes rohkesti nii meie kui ka Ridala kogudusest.

Peale tutvumist ja õhtusööki jagunesime kahte rühma: suuremad läksid koos õpetaja Kristo Hüdsiga Toomkirikusse ja väiksemad jäid minuga Jaani kirikusse. Algas kirikuseiklus, kus tutvusime esemetega, mis asuvad kirikus, saime ka teada, miks ja milleks just need asjad kirikus on.

Pärast seiklust õppisid lapsed punuma paelu koos Ridala koguduse õpetaja Küllike Valguga. Õhtu lõppes õhtupalvusega küünlavalgel ja õhtujutuga.

Laupäev, mis pidi küll kõikide ennustuste kohaselt olema vihmane, algas päikesepaisteliselt reipa hommikuvõimlemisega Jaanuse eestvedamisel. Peale hommikusööki toimus ekskursioon koos giidiga linnusesse, saime palju huvitavat teada oma kodulinna ajaloo kohta. Seejärel said väiksemad mängida mänguväljakul ja suuremad koos Jaanusega tegelesid ajatelje koostamisega. Peale lõunasööki said kõik koos läbida ajatelje ja seejärel oli võimalus osaleda klaasimaali töötoas. Õhtuoodeteks said lapsed proovida vanaaja talulaste magustoitu ja mõislaste magustoitu. Talulaste magustoiduks oli hapupiima-saiapudi ja mõislaste magustoiduks oli õunasupp vahukoorega. Pärast kehakinnitust siirduti aardejahile: lapsed pidid vihjete järgi liikuma, kuni jõuavad aardekiristuni. Aardekirist leiti päris kiiresti ja see oli täis magusaid komme. Vahepeal õppisime ka laagrilaulu ja rääkisime pühapäevasest jumalateenistusest. Õhtul saime õues küpsetada lõkkel viinereid ja tokileiba, ilm oli mõnus ja lapsed rõõmsad. Enne magamaminekut oli veel öökino, lapsed said vaadata filmi „Väikelinna detektiivid“, mis on tehtud Haapsalus.



Pühapäeval, peale maitsvate pannkookide söömist, andsid lapsed tagasisidet laagri kohta ja seejärel suundusime protsessiooniga Toomkirikusse, kus osalesime jumalateenistusel. Kogudusele andsime lühikese ülevaate laagrist ja teenistuse lõpus laulsime laagris õpitud laulu „Jeesus, muuda mind!“.

Aitäh kõigile, kes palvetasid laagri kordamineku pärast ja suurim tänu meie taevasele Isale ilusa ilma ja hoidmise eest!

Sirje Jätsa
Lastetöö juht

MINNA EI TAHA, KUID JÄÄDA EI SAA SUURPÕGENEMISE 75. AASTAPÄEV TOOMKIRIKUS.

Septembris meenutati paljudes Eestimaa paikades 75 aasta tagust põgenemist pealetungiva võõrvõimu eest ja mälestati neid, kes selle käigus hukkusid.

Haapsalus algasid üritused Rannarootsi Muuseumis, kus oli võimalik teha sõite põgenikepaadiga, vaadata See Teatri väikest etendust, kuulata põgenemislugusid ja süüdata mälestusküünlad. Öhtusel palvusel toomkirikus teenis piiskop Tiit Salumäe. Tema sõnul ei jäetud oma kodusid maha kerge südamega. Ometi mindi, sest aasta nõukogude võimu oli olnud piisavalt hirmutav. Omamoodi pagulusse sattusid ka siiajääjad, olles sattunud nii füüsilise kui ka vaimse surutise alla. Võime olla tänulikud Loojale, et säilitasime nii kodukamaral kui ka kaugemal eesti keele ja meele.

Kirikus esitleti ka Rannavaiba järge, mille on loonud Rannarootsi muuseumi neljapäevamemmed ja nende „sõsarad“ Rootsisis. Pildikeelde on pandud põgenemise ja elu-olu lood uuel kodumaal. 2 prouat rääkisid emotsionaalselt oma perekondadega juhtunust. Kõik kõneldu vahendati ka rootsi keelde Tallinna Rootsi-Mihkli kiriku õpetaja Patrik Göranssoni, Rannarootsi muuseumi direktori Ülo Kalmu ja muuseumi peavarahoidja Anu Raagmaa poolt.

Muusikaliselt rõõmustasid kuulajaid laulustuudio Do-Re-Mi lapsed Anne Pääsukese juhatusel. Nii muuseumi üritustel kui ka palvusel osales Eesti Vabariigi peaminister Jüri Ratas abikaasaga.

Oli liigutav päev, milles oli nagu rannavaibaski halle ja kirkaid värve ning nagu eluski masendust ja helgust.

Tiia Laar

RENOVEERIMISTÖÖD TOOM- JA JAANI KIRIKUS.

Eesti Vabaerakond otsustas pärast erakonna liikme Andres Ammase manalateele lahkumist suunata riigieelarvelise toetuse, nn katuseraha, Andrese jaoks oluliste ühiskondlike projektide lõpetamiseks. Kuna Andrese üheks südameasjaks oli Haapsalu toomkirik, siis otsustas erakond eraldada 15 000 € selle renoveerimistöödeks.

Kuna kirik on koht, kus on sajandeid vaimselt valgust jagatud, siis otsustas juhatus saadud raha eest uuendada kiriku elektrisüsteemi, peaasjalikult valgustust. Täpsemalt on Haapsalu piiskopilinnuse toomkiriku elektrisüsteemi renoveerimisel kavas: olemasolevate elektrikilpide korrastamine, WC ja abiruumide valgustite vahetus, kiriku põhjaseinas voolurikke leidmine ja voolu taastamine seinakontaktides, käärkambrite lühtrite remont, ristimiskabelis seinavalgustite remont koos lampide vahetusega, kiriku 2. ja 3. lühtrite madalamale toomine, kõikide lühtrite lambipesade remont koos lampide vahetusega, kiriku pealöövi seinavalgustite lambipesade remont koos lampide vahetusega, altariruumi olemasolevate lisavalgustite väljavahetamine ning kontserttegevuseks uute lisavalgustite paigaldus, altariruumis olevate kapiteelide valgustamine mittestatsionaarse valgustiga ning kiriku välisuste kõrval asuvate välisvalgustite remont ehk täielik üleminek LED valgustitele Haapsalu toomkirikus. Tööd peaksid valmima oktoobrikuu jooksul.

Renoveerimistööde peatöövõtjaks on A&T Elekter OÜ. Lisavalgustite planeerimisel nõustas Tiit Maivel (Maivel OÜ). Metallsepsed aitas meisterdada Mait Meister (Metaller OÜ). Praktiliste tööde korraldamisele aitasid kaasa Heino Kahem ja Marek Pilvistu. Täname südamest!

Eesti Vabaerakond eraldas nn katuseraha toomkiriku renoveerimiseks ka kaks aastat tagasi, samuti summas 15 000 €, toona uuendasime selle raha eest helisüsteemi (koguduse omaosalus 5000 eurot ja tööde kogumaksumus 20 000 €).



Lisaks töödele toomkirikus on sel aastal avaliku raha eest tehtud töid ka Jaani kirikus. Torni vana kiiver ehk tugikonstruktsioon on mädanenud, tugitalad ja katteplekk on vaja osaliselt välja vahetada ja osaliselt renoveerida. Kuna objekt on muinsuskaitse all, peab töödele eelnema muinsuskaitse eritingimuste ja restaureerimise põhiprojekti koostamine. Projekt valmis riigieelarvelise toetuse abil. Toetuse summaks oli 3450 €, Haapsalu Püha Johannese koguduse omaosalus 690 €. Projekti teostas Ain Pihl (Rändmeister OÜ) ja see sai valmis suve lõpuks. Täname! Tornikiivri remondiga loodame alustada tuleval või ületuleval aastal sõltuvalt sellest, kuidas edeneb rahastuse leidmine.

Samuti alustati tänavu Jaani kiriku oreli remonti. Kuus aastat tagasi alustasime Jaani kiriku alalist kütmist, mis mängis rolli õhuniiskuse kuivenemisel ruumis. Õhuniiskuse ja -temperatuuri muutused mõjutasid ka oreli selliselt, et pill enam ei mänginud. Eelmisel aastal tegi Lea Salumäe ettepaneku oreli korrastada, tehes oma sünnipäevakinkidest annetuse oreli korrastamise heaks. Tänavu otsustas Haapsalu linn toetada oreli remonti 8000 €. Töid teostab orelimeister Toomas Mäeväli. Töid alustati 10. augustil oreli puldi restaureerimisest. Tööde käigus on kavas paigaldada ka automaatniisuti, mis

hoiaks õhuniiskuse ruumis stabiilsena. Esimese etapi tööd kestavad novembri lõpuni.

Madis Kütt
Juhatuse esimees

JAANI KIRIKU SUVI 2019.

Juba mitmeid aastaid hoiab meie kogudus „Teeliste kiriku“ programmi raames Jaani kiriku ukсед suvekuudel avatuna. Seda küll vaid nädalalõppudel, ent ometi pakub see võimaluse nii haapsallastele endile kui ka meie linna külalistele korraks pühakotta sisse astuda.

Mis paneb teelised kirikusse sisse astuma? Lihtsalt huvi või uudishimu on kindlasti peamine põhjus. Kristlastest külastajatel ilmselt ka soov kogeda Jumala lähedust. Ent igal juhul on avatud kirikuuks kõigile kutseks siseneda Jumala pühadesse paikadesse, igal juhul saab iga külastaja mingi elamuse ja kogemuse ka Temast, kelle teenimiseks, austamiseks ja kiitmiseks see pühakoda ongi rajatud. Väga paljud inimesed, nii usklikud kui uskmatud, on tunnetanud, et kiriku seinad on otsekuul talletanud midagi kõigist nendest palvetest, kiitus- ja tänulauludest ja Jumala sõnast, mis selles kojasa kuuldavale toodud. Seetõttu tunnevad nad, et pühakoda külastades tuleb hinge eriline rahu, vaikus ja pühalikkus. Jumal ise kõneleb inimesega, kes astub sisse Tema kotta.

Oleme saanud Jaani kirikut avatuna hoida ainult tänu paljudele vabatahtlikele kirikuvalvuritele, kes on olnud valmis ohverdama oma aega ja ühtlasi jagama selgitusi kiriku külastajatele. Kokku käis kirikuvalves 18 meie koguduse liiget, kõige tublimad koguni 7-8 korda suve jooksul. Toome siinkohal ära kõigi kirikuvalvurite nimed:

Anne Vooremaa, Ene Talbonen, Leida Niinemäe, Kaire Klaos, Aita Kaur, Endel Kõrm, Tiia Laar, Lehte Palts, Ülo Niin, Öie Treve, Liliija Kuusemäe, Matti Talbonen, Karin Teder, Kristel Borman, Tamara Pajo, Silvi Baradinskas, Arne Rankla, Heli Tammik. Meie kogudus on siiralt tänulik kõigile kirikuvalvuritele ning samuti on meil kõigil hea meel, et nii paljud inimesed on rõõmuga valmis panustama koguduse töösse ja kasvõi pisutki kaasa aitama, et kuulutus Jumalast ja Tema armust jõuaks ka teiste inimesteni. Mis on siis Jumala auks rajatud pühakoda muud kui silmaga nähtav ja käega katsutav märk Tema armastusest?

Kirikuvalvurid tegid enamasti kõik ka märkmeid kiriku külastajate kohta. Tegime nende märkmete põhjal pisut statistikat. Kokku külastas Jaani kirikut 1104 teelist, kuid ilmselt oli neid siiski märksa rohkem, sest suur osa jäi lihtsalt „arvele võtmata“. Külastajate hulgas oli ka gruppe Saksamaalt (3) ja Soomest (2). Tegelikult oli külalisi pea üle kogu maailma, nii kaugelt kui lähedalt: Ameerikast, Austraaliast, Prantsusmaalt, Uus-Meremaalt, Soomest (s.h Helsingist ja Turust), Saksamaalt (s.h Kielist), Inglismaalt (s.h Leedsist), Taanist, Rootsist (s.h Gotlandilt), Venemaalt (s.h Tjumeni ülikoolist Siberis, Moskvast ja Sankt-Peterburgist), Hollandist, Rumeeniast, Lätist, Eestist (Pärnust, Haapsalu kolledžist, Rāpinast, Põlvast, Tallinnast, Häädemeestelt, Keilast jm). Külastajate hulgas oli ka päris palju lapsi.

Üsna paljud külalised tegid ka sissekandeid meie külalisteraamatusse – enamasti küll märkides lihtsalt oma nime ja külastamise kuupäeva. Ent oli ka mitmeid pikemaid sissekandeid ja tänusõnu, millest toome siinkohal ära väikese valiku. Võõrkeelsed sissekanded esitame eesti keelde tõlgitult.

13.07. Aitäh sõbraliku vastuvõtu eest! Külalised reisil läbi Eesti. (Saksa keelest.)

13.07. Sehr schön! – Väga ilus!

26.07. Aitäh! Külastajad Tartust.

26.07. Perekond Ojamaa Mulgi vallast: Aitäh!

26.07. Tulen täna kell 18 ka kontserdile. (Saksa keelest.)

26.07. Palju tänu külalislahke vastuvõtu eest! Henning ja Beate Schwerinist. (Saksa keelest.)

04.08. Aitäh! Kirik meeldis väga. Tervitused Sankt-Peterburgist. (Vene keelest.)

10.08. Tänu väga torele vastuvõtu eest! Külalised Saksamaalt.

10.08. Aitäh Teile. Jüri 777.

10.08. Rahu ja rõõmu tuli hinge. Anu ja Karin.

17.08. Ilus vastuvõtt koos muusikaga – täna. Bayernist. (Saksa keelest.) *Sellel päeval harjutas õhtuseks kontserdiks ansambel L'ESTRO.*

31.08. Käisime enda laulatuse aastapäeval meil Jaani kirikus. Perekond Herma.

06.09. Aitäh. Suomi, Helsinki.

Sissekannetest on näha, et Jumal sai kõnetada nii mõndagi külalist ning et meie kirikuvalvurid tõesti oskavad nähtavaks teha Tema armastust, näidates seda oma sõbraliku suhtumisega ja valmisolekuga igati aidata külalistel kirikuga tutvuda ja pühakoja olemust ja otstarvet mõista. Kindlasti pakkus kiriku külastamine väga palju kõigile külastajatele, kuid vaieldamatult ka kõigile kirikuvalvuritele. See on tõesti väga eriline ja rõõmupakkuv kogemus, mis meile pühakojas osaks saab. Kirikuvalvuri kogemustest ja muljetest saame lähemalt lugeda Ene Talboneni artiklist sellesamas lehenumbris.

Anne Vooremaa
Karin Teder

Kogemusi ja muljeid Jaani kiriku valvamisest

Olen olnud üks Jaani kiriku valvureist nii sel kui eelmistel suvedel. Panen kirja oma mõtted ja tähelepanekud, mis on tekkinud kirikus külastajaid vastu võttes.

Kultuuriliselt on meie kirikust väga huvitatud vene rahvusest turistid, kuna nad viibivad Haapsalus omal käel ja tahavad teada kiriku ajaloo, samuti ka teistest linna kirikutest: kas on avatud ja mis ajal. See on juba pooleldi giidi töö, sest neid tuleb teavitada ka muuseumide lahtiolekuaegadest, söögikohtadest, avalikest tualettidest, sellest, kus asuvad erinevad tänavad, sest meie linnas on suhteliselt raske orienteeruda.

Samas pead oskama noored pered panna end kuulama. Kui räägin kiriku ajaloo, siis jäävad lapsedki vaikselt kuulama, sellele aitab alati kaasa vaikse häälega rääkimine. Valves olles näed palju erinevaid inimesi ja kultuure, see on väga tore, sest see on hariv ja samas annab teavet, mida saan kasutada oma tegevustes. On ka olukordi, kus inimesel on mure ja ta soovib just võõraga seda jagada, sest olen ju erapooletu. Tihti ei taha ta nõu, vaid just ärakuulamist ja mõistmist, nõu saan anda siis, kui ta seda tahab ja kui palju oskan aidata. Suurim rõõm mulle on, kui külastaja lahkub kirikust rahuliku ja hea meelega

Meelde tuleb paar koomilist olukorda. Vanaema koos lapselapsega kiirustavad kiriku uksest sisse ja küsivad, kas see on muuseum ja mis pilet maksab. Tuli välja, et tahtsid minna Iloni imedemaale, aga tormasid õigest majast mööda, eks vanaema oli ähmi täis. Teinekord küsis üks laps: „Kus on kirikuõpetaja voodi, sest ta tahab ju ka magada?”

Üks tähelepanek oli nii sel kui eelmisel suvel, et Aasia riikide turiste ei toodud kunagi kirikusse ega isegi kiriku väravast sisse. Kuigi näiteks mind ennast huvitavad väga teiste maade pühakojad ja kuigi see on üks osa meie kultuuri ajaloo ning kirikute ajalugu on väga põnev.

Olen õnnelik sellise võimaluse üle olla kirikuvalves ja anda endast parim. Kõik, kes on valves olnud, on väga tublid. Jumala õnnistust meie kogudusele.

Ene Talbonen

SINUGA KOOS, SINU KÕRVAL!

„Issand on su hoidja, Issand on su varjaja su paremal käel. Päeval ei pista sind päike ega kuu öösel. Issand hoiab sind kõige kurja eest, tema hoiab sinu hinge. Issand hoiab su minemist ja su tulemist nüüd ja igavesti.” Ps 121, 5-8.

On aegu elus, kui me elame seda piiblisalmi. Kõik on paigas, me oleme tasakaalus iseendas ja me tunneme, et oleme Jumala varju ja kaitse all Tema peopesa kumeruse sees. Mitte miski ei tundu meile keeruline, mitte miski ei saa meid ohustada, isegi kui meie elus toimuvad keerulised muutused.

Vahel aga lööb meie usukindlus kõikuma. Me läbime eluteel erinevaid etappe ja kriise. Nii arengukriise - seoses täiskasvanuks sirgumisega, abiellumisega, tööle minekuga, laste kasvamisega ja kodust lahkumisega, kui ka situatiivseid kriise, kui meie elus toimuvad ootamatud muutused – elukoha muutus, töö kaotamine, lahutus, õnnetused, haigused, kellegi lähedase surm. Kriisid löövad meie senise elukorralduse, harjumuspärase enese- ja maailmakäsitluse kõikuma. Kõikuma lööb ka

usaldus, küsime, kuidas Jumal üht või teist asja lubab, ons Jumal mu maha jätnud, kas Jumal saab mulle andestada ja mind armastada, kas ma ise saan andestada ja leppida, kuidas tulla toime kannatustega ja süütundega, mis on elu mõte...

Läbi kannatuste me saame kasvada. Hingehoidja on inimene, kes on õppinud läbi teooria ja oma kogemuste mõistma, mis inimhinges toimub. Ta aitab Sul jõuda vastusteni, mis on peidus Sinu enda sees. Hingehoidja võtab aega, et olla Su kõrval ja käia Sinuga koos läbi nende orgude ja mäetippude, mida oma elus läbid. Ta on valmis tulema Sinuga ka Su hinge pimedatesse soppidesse. Ta kuulab, ta aitab Sul paremini mõista iseennast ja Jumala juhtimist ning seeläbi leida taas tasakaal suhtes iseenda ja kaasinimestega.

„Kus kaks või kolm on minu nimel koos, seal olen mina nende keskel,“ ütleb Jeesus (Mt 18,20). On asju, mida me muuta ei saa, ja olukordi, kus me lahendust ei näe, Jumal näeb. Hingehoidja on ka eestpalvetaja ja koospalvetaja.

Kui Sa tunned, et vajad enda kõrvale kedagi, kes aitaks Sul iseeneses toimuvat mõista, lahti seletada, jõuda probleemide juurteni ja näha taas võimalusi, mis Jumal Su teele on asetanud, siis julgustan Sind pöörduma hingehoidja või vaimuliku poole. Koos hingehoidjaga saate leida just Sulle sobiva abi – on see siis individuaalne hingehoidlik vestlus või osalemine hingehoidlikus tugigrupis või koolitusprogrammis.

Triin Simson

diakon, hingehoidja ja EELK Perekeskus SA Hiiumaa koordinaator

ANNE LUGEMISELAMUS.

Raamatututvustus: „Haapsalu. Aeg. Inimesed”.

Raamatu (fotoalbumi) on koostanud ajaloolane Ülla Paras, kes on andnud inimeste kaudu ülevaate Haapsalu värvikast ajaloost. Fotoalbum ilmus äsja linna 740. juubeliks. See on väärikas kingitus kõigile ajaloo huvilistele või linna küllastajatele, kes just selle albumi abil võivad leida Haapsalu inspireerivana. Lisaks eestikeelsele tekstile on lisatud paralleelselt ingliskeelne tekst. Seega on raamat mõeldud laiale lugejaskonnale. Läbi fotosilma on nähtav Haapsalu vaimsus ja ka vaim.

Tsiteerides raamatut:

„Haapsalus köitsid tähelepanu vana lossi varemed. Eriti tähelepanelikult hakkasime neid vaatlema, kui kuulsime legendi Valgest Daamist, kes ilmub pooleldi purunenud gooti aknale. Skeptikud väitsid, et kuu teatud asendi korral tekkisid kujupiirjooned, kuid tahtsime uskuda, et see polnud kuu peegeldus, vaid Valge Daami ise, kes näitab end enne mingeid erilisi sündmusi.” (Maali- ja teatrikunstnik Nikolai Roerich, suvitas Haapsalus 1880. ja 1910. aastal.)

Kui räägitakse Tartu vaimust, siis minu jaoks on selles albumis olemas Haapsalu vaim, siingi koha leidnud Valge Daami legendi näol. Haapsalu vaimust tunnistavad ka linna ajalukku sajandite vältel jälje jätnud inimesed ja linna külastanud kuulsad inimesed või külaskäigust inspireeritud mõtted.

„Kõik Haapsalu uulitsad viivad mere rannale; see veab need enda poole kui magnet, kuna linnast välja juhatab vaid üksainus maantee. Haapsalu uulitsad on tolmused ja vaiksed, peaaegu õudsed, suvelgi; nende servil on ühekordseid, just kui ilma vundamendita maa pinnale kükitatud maju, nii madalaid, et kõik nendes seespool juhtuv oleks möödakäija silmale tahtmatagi end nähtavaks pakkuv, kui aknaid ei varjaks Haapsalu võrkpitseeriidid ja kogu mets õitsvaid pelargooniaid ja vanatüdruku silmavett.” (Kirjanik Aino Kallas.)

Fotodel on Haapsalu elanikud, Haapsaluga seotud inimesed ja linna külastanud inimesed. Selle kaudu peegeldub linna ajalugu. Ja see on saanud alapealkirjad: 1279. aastast kui Haapsalust sai piiskopiriigi pealinn ja on jagatud perioodideks: Haapsalu hallist kullast ehk mudast, keiserlikuks kuurordiks olemisest, Eesti aja kuurordist, segipööratud elude ajast, mis algas 1939. aastal, Haapsalust kui nõukogude sanatooriumilinnast, vabaks saamise ajast.

Kirjutun kahest fotost pikemalt. Detailirohked ja põnevad on nad kõik. Mulle meeldis foto pealkirja

all „Suvitajad”. Pildi alt võib lugeda: seltskond väljasõidul Paralepa metsas, u 1905. (SALM) Rõivastuse ja inimeste oleku põhjal tundub olevat väga peen seltskond. Mehed kaabude ja naised kübaratega, tõsise ilmega. Aastaarv viitab revolutsioonile ja inimsaatuste keerdkäikudele. Jäin mõtlema, milline oli selle peene seltskonna edasine saatus.

Veel jäi mulle silma foto pealkirja all „Haapsalu inimesed: Aiapidu 1932. aastal”.(SALM) Sellepärast, et tegemist tundub olevat täiesti tavaliste inimeste aiapeoga, kus pesu ripub nõõril. Tagaplaanil on suhteliselt kipakas plankaed. Laud ei ole lookas söödavast nagu tänapäeval tavaliselt. Mind paelub iga inimene sellel pildil ja tema lugu. Enamasti satuvad kaamera ette ja raamatutesse kuulsad inimesed. Mulle meeldib, et selles fotoalbumis on tavalised Haapsalu inimesed segi kroonitud peadega nagu elus endaski ja see teebki selle fotoalbumi põnevaks. Igal fotol on oma lugu. Albumisse on lisatud Haapsaluga seotud olnud inimeste ja kuulsate inimeste tsitaate Haapsalust, mis koos fotodega moodustab suurepärase terviku.

Anne Vooremaa

NATUKE NALJA.

Sügisel käivad lapsed usinasti preestri aias õunavargil.

Kui preestril sellest villand saab, naelutab ta aiale sildi: "Jumal näeb kõike."

Järgmisel päeval on selle alla kirjutatud: "Kuid ta ei reeda meid."

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Olge ikka rõõmsad Issandas! Taas ma ütlen: Olge rõõmsad! Fl 4:4

See, mida püha Paulus Pühast Vaimust inspireerituna ütleb – „Olge rõõmsad!“ –, pole mitte soovitus ega üleskutse, vaid käsk. Jumala Vaim ise käsib meid Pauluse suu ja sule läbi alati rõõmsad olla. Kuid kas saab üldse kedagi käskida rõõmus olla? Samuti võiksime küsida, kuidas sai Jeesus käskida jüngreid vaenlasigi armastada: kas armastada saab käsu korras?

Esmapilgul tõesti näib, et ei rõõmuks ega ka armastuseks ei saa end sundida: need lihtsalt kas on või ei ole. Siiski sõltuvad mõlemad päris palju ka meie oma tahtest, otsustest ja valikutest. Kui me vähegi vaevaks võtame süveneda sellesse, mida Jeesus ristil meie heaks tegi, üritame siiralt seda mõista ja iseenda olukorraga seostada, siis lihtsalt pole võimalik, et me ei kogeks sügavalt Jumala piiritut armastust meie vastu. Selline armastus kutsub vältimatult esile sügava tänutunde ja soovi seda tänu kuidagi ka väljendada: eelkõige Issandat ja kõiki, kelle eest Ta on surnud, vastu armastades. Tänumeel ja armastus on teineteisega tihedalt seotud.

Samuti on rõõmuga: rõõmu vältimatuks eeltingimuseks on Jumala usaldamine, mis samuti väga palju sõltub meie oma otsusest – kas usaldada või mitte. Kuidas saab rõõmus olla keset raskeid katsumusi, kannatusi, vaeva, häda ja viletsust? Haigustes, valudes, depressioonis, leinas? Kuid kui mõtleme sellele, et nii kogu maailma kui ka meie oma elu juhib Jumala hea tahe, et kurjusele on seatud piirid ja et iga häda ja õnnetuse, mis Tema lapsi tabab, pöörab Jumal alati heaks – siis võime end igal hetkel täie julgusega Tema kätte usaldada. Ka kõige suuremas kannatuses võime usalduslikult mõelda, et sellest on väljapääs, ja rõõmuga oodata, kuidas Jumal meie probleemi lahendab. Meie rõõm on eelkõige rõõm Jumalast: kindlast teadmisest, et Tema meid armastab, et me oleme alati hoitud, et me ei saa iial hukka, et kuri ei saa meist iial jagu. Usaldus toob vältimatult kaasa rõõmu. Kuigi võime kannatades pisaraid valada, on alati sügaval meie sisimas rõõm ja julgus ja tänu. Käsk alati rõõmus olla on seega ühtlasi kutse Teda usaldada, ennast kogu ihu ja hingega Issanda hooleks anda.

„Ja ärge kurvastage, sest rõõm Issandast on teie ramm!“ ütleb prohvet Nehemja. Rõõm ja usaldus on tihedasti seotud – rõõmu taotledes kasvab ka meie suutlikkus Teda usaldada.

Meie hea ja armastav Isa!
Rõõmsa tänuga astume Sinu palge ette
ja palume: kingi meile igatsus iseend ja kogu oma elu
täielikult ja tervenisti Sinule üle anda ja Sinu kätte usaldada.
Anna meilegi nii sügavat arusaamist Sinu armastusest,
nagu oli Sinu sulasel kuningas Taavetil, kes ütles:
„Rõõmu on rohkesti Su palge ees,
meeldivaid asju on Su paremas käes alatiseks.“
Me tahame rõõmu ja usaldusega käia
sega teed, mida Sina meile käia annad.
Õnnista, Issand, meie tahet!
Tänu, kiitus ja ülistus olgu Sulle ja Sinu Pojale
Jeesusele Kristusele, meie Issandale, nüüd ja igavesti!

Karin Teder

SÜNNIPÄEVAD OKTOOBRI.

2. oktoober	Koit Latik	73
3. oktoober	Laine Rand	92
	Ingrid Arro	55
	Kristel Saal-Engman	
4. oktoober	Liis Särel	
5. oktoober	Harriet Lämmergas	
	Martin Evert	
	Küllike Tammeveski	
5. oktoober	Tristan Raimon Jair	
6. oktoober	Eneken Berglund	50
	Elišabet Luure	15
7. oktoober	Helju Elmik	70
	Terje Vasara	35
	Krisbert Kaareste	
	Helve Undo	
9. oktoober	Salme Pajunurm	94
	Ain Soome	
10. oktoober	Karin Teder	
	Kädi Jõgi	
11. oktoober	Lehti Padu	
	Mark Pavlovski	30
13. oktoober	Henry Madi	
	Claudia Parbus	
14. oktoober	Sirje Viiret	73
	Marko Olenko	40
	Kairi Jets	35,
16. oktoober	Ingrid Laasi	
	Marie Helene Vichterpal	
	Aimar Lints	
	Kadi Ojala	
17. oktoober	Leida-Lisette Viinapuu	91
	Endel Jets	72
	Mary-Liis Kaabel	
	Saara Mikli	

19. oktoober	Inna Kaareste Uku Emil Engman	78
20. oktoober	Hugo Oliver Kruusel Jaanika Kallas	
23. oktoober	Õie Treve Malle Allmere Tiina Brock	80 79
24. oktoober	Rebeka Strauss Alfred Kivimurd Gregor Särel Greete Viita	15 87
27. oktoober	Eva Luure	40
28. oktoober	Siiri Mikk	
29. oktoober	Lia Salumäe Ronald Benni Vunk	
30. oktoober	Hugo Vihmann Rihanna Möll	5

***PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE
PAADIPÕGENIKE 75. MÄLETUSPÄEV HAAPSALUS.***





EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

ANNETUSMÜÜK. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 10 - 13.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on avatud K ja R koguduse kantselei majas.

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirikus toimuvad hommikupalvused reedeti. Kirik on avatud ette tellimisel.

Toomkirik on avatud jumalateenistuste ajal. Kiriku külastamiseks muul ajal palume kogudusega kokku leppida. Muuseumi kaudu pääseb kirikusse piletiga talveperioodil K – P kl 11-17.

Vaata www.haapsalulinnus.ee

Linnuses toimuvate ürituste kohta vaata lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

Kogudustele annetuste tegemiseks ei pea olema kaasas sularaha ega pangakaarti – annetuse saab teha ka mobiilses annetuskokkonnas m-Tasku.

Loe täpsemalt: www.mtasku.ee



EELK Haapsalu
Püha Johannese
kogudus



TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.com 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovet, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.